

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Dokument ze zasedání

16. 3. 2009

B6-0147/2009

NÁVRH USNESENÍ,

který na základě otázek k ústnímu zodpovězení B6-0216/2009 a B6-0215/2009

v souladu s čl. 108 odst. 5 jednacího řádu

předkládá Kader Arif

za Výbor pro mezinárodní obchod,

o prozatímní dohodě o hospodářském partnerství mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a střední Afrikou na straně druhé

Usnesení Evropského parlamentu o prozatímní dohodě o hospodářském partnerství mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a střední Afrikou na straně druhé

Evropský parlament,

- s ohledem na svá usnesení ze dne 25. září 2003 o páté ministerské konferenci Světové obchodní organizace (WTO) v Cancúnu¹, ze dne 12. května 2005 o hodnocení jednacího kola v Dohá po rozhodnutí Generální rady WTO ze dne 1. srpna 2004², ze dne 1. prosince 2005 o přípravách šesté ministerské konference WTO v Hongkongu³, ze dne 23. března 2006 o dopadu dohod o hospodářském partnerství (EPA) na rozvoj⁴, ze dne 4. dubna 2006 o hodnocení jednacího kola z Dohá po konání ministerské konference WTO v Hongkongu⁵, ze dne 1. června 2006 o obchodu a chudobě: navrhování obchodních politik pro co největší přínos obchodu při snižování chudoby⁶, ze dne 7. září 2006 o přerušení jednání o rozvojové agendě z Dohá⁷, ze dne 23. května 2007 o dohodách o hospodářském partnerství⁸, ze dne 12. prosince 2007 o dohodách o hospodářském partnerství⁹ a ze dne 5. června 2008 o návrhu nařízení Rady o uplatňování systému všeobecných celních preferencí pro období od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2011, kterým se mění nařízení (ES) č. 552/97, č. 1933/2006 a nařízení Komise (ES) č. 964/2007 a č. 1100/2006¹⁰,
- s ohledem na prozatímní dohodu o hospodářském partnerství mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a střední Afrikou na straně druhé,
- s ohledem na Dohodu o partnerství mezi africkými, karibskými a tichomořskými státy (AKT) na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, podepsanou v Cotonou dne 23. června 2000 (Dohoda z Cotonou),
- s ohledem na závěry zasedání Rady pro obecné záležitosti a vnější vztahy, která se konala v dubnu 2006, v říjnu 2006, v květnu 2007, v říjnu 2007, v listopadu 2007 a v květnu 2008,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. října 2007 o dohodách o hospodářském partnerství (KOM(2007)0635),

---

¹ Úř. věst. C 77 E, 26.03.2004, s. 393.

² Úř. věst. C 92 E, 20.4.2006, s. 397.

³ Úř. věst. C 285 E, 22.11.2006, s. 126.

⁴ Úř. věst. C 292 E, 1.12.2006, s. 121.

⁵ Úř. věst. C 293 E, 2.12.2006, s. 155.

⁶ Úř. věst. C 298 E, 8.12.2006, s. 261.

⁷ Úř. věst. C 305 E, 14.12.2006, s. 244.

⁸ Úř. věst. C 102 E, 24.4.2006, s. 301.

⁹ Úř. věst. C 323 E, 18.12.2006, s. 361.

¹⁰ Přijaté texty, P6_TA-PROV(2008)0252.

- s ohledem na Všeobecnou dohodu o clech a obchodu (GATT), zejména její článek XXIV,
  - s ohledem na prohlášení ministrů přijatá na čtvrtém zasedání ministerské konference WTO dne 14. listopadu 2001 v Dohá, respektive na šestém zasedání ministerské konference WTO dne 18. prosince 2005 v Hongkongu,
  - s ohledem na společnou strategii pro pomoc v oblasti obchodu, kterou dne 15. října 2007 přijala Rada Evropské unie,
  - s ohledem na zprávu a doporučení pracovní skupiny pro pomoc v oblasti obchodu, které přijala Generální rada WTO dne 10. října 2006,
  - s ohledem na Deklaraci tisíciletí Organizace spojených národů ze dne 8. září 2000, která stanoví rozvojové cíle tisíciletí jako kritéria společně stanovená celým mezinárodním společenstvím s cílem odstranit chudobu,
  - s ohledem na závazky v oblasti veřejné rozvojové pomoci, které přijalo Společenství v rámci konsensu z Monterrey přijatého OSN na mezinárodní konferenci o financování rozvoje, která se konala dne 22. března 2002, v tiskovém prohlášení z Gleneagles zveřejněném skupinou G8 dne 8. července 2005, v závěrech Rady a zástupců vlád členských států zastoupených v Radě o dohodách o hospodářském partnerství přijatých dne 27. května 2008 v Addis Abebě a v prohlášení konference v Dohá přijatém dne 2. prosince 2008 Organizací spojených národů v rámci druhé mezinárodní konference o financování rozvoje,
  - s ohledem na akční program z Akkry přijatý dne 4. září 2008 státy, které se zúčastnily třetího fóra na vysoké úrovni věnovaného účinnosti rozvojové pomoci,
  - s ohledem na čl. 108 odst. 5 v souvislosti s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že nebylo možno dospět do konce roku 2007 k regionální dohodě se všemi zeměmi střední Afriky, podepsaly Evropská unie a Kamerun dne 17. prosince 2007 prozatímní dohodu o hospodářském partnerství; vzhledem k tomu, že tato dohoda byla podepsána všemi stranami dne 15. ledna 2009 v Yaoundé;
- B. vzhledem k tomu, že hlavními cíli této dohody i všech ostatních dohod o hospodářském partnerství musí být udržitelný hospodářský a sociální rozvoj a vymýcení chudoby, podpora regionální integrace a lepší zapojení ekonomik zemí AKT do světového hospodářství,
- C. vzhledem k tomu, že Komise pokračuje souběžně ve vyjednávání dohody se všemi zeměmi střední Afriky,
- D. vzhledem k tomu, že by se měla zohlednit hospodářská a sociální různorodost osmi států střední Afriky, z nichž šest jsou vnitrozemské státy a pět patří mezi nejméně rozvinuté země, které se těší právu volného přístupu na evropský trh v rámci režimu „vše kromě zbraní“,
- E. vzhledem k tomu, že je nezbytné, aby bylo otevření těchto zemí evropskému vývozu

spojeno s rozvojovou pomocí a značnou technickou pomoc,

- F. vzhledem k tomu, že se Komise a členské státy EU v říjnu 2007 zavázaly, že poskytnou každoročně další 1 000 milionů (1 miliardu) EUR v rámci iniciativy „pomoc v oblasti obchodu“, a podpoří tak posilování obchodních kapacit rozvojových zemí bez ohledu na to, zda podepsaly dohody o hospodářském partnerství, či nikoli; vzhledem k tomu, že region střední Afriky by tedy měl získat spravedlivou část těchto finančních prostředků,
- G. vzhledem k tomu, že hospodářská soutěž mezi Evropskou unií a Kamerunem je prozatím omezena, neboť převážnou většinu vývozu z Evropské unie tvoří hlavně zboží, které Kamerun nevyrobí, ale potřebuje buď pro přímou spotřebu nebo jako vstupy pro domácí průmysl; vzhledem k tomu, že po uzavření prozatímní dohody o hospodářském partnerství by případné zvýšení vývozu do Kamerunu nemělo poškodit místní výrobu a vznikající průmyslová odvětví, protože dohody o hospodářském partnerství by měly přispět k diverzifikaci hospodářství zemí AKT,
1. zdůrazňuje, že tyto dohody lze považovat za uspokojivé pouze tehdy, dosáhnou-li těchto cílů: poskytnout zemím AKT prostředky k udržitelnému rozvoji, podpořit jejich lepší začlenění do světového obchodu, posílit proces regionalizace, oživit obchodní výměnu mezi Evropskou unií a zeměmi AKT a podpořit hospodářskou diverzifikaci zemí AKT;
  2. obzvláště zdůrazňuje původní poslání těchto dohod, tj. rozvoj, snížení chudoby a přínos k dosažení rozvojových cílů tisíciletí;
  3. je přesvědčen, že těchto cílů bude možné dosáhnout prostřednictvím cílené ochrany zemí AKT před některými možnými nepříznivými dopady otevření jejich ekonomik, podporou, která jim umožní skutečně využít přínosů plynoucích z obchodních preferencí podporou jejich hospodářského a sociálního rozvoje; vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytly zvýšenou a odpovídající pomoc k usnadnění transformace ekonomik po vstupu prozatímních dohod o hospodářském partnerství v platnost;
  4. vyzývá účastníky jednání, aby jednání ukončili podle plánu v roce 2009; vyzývá účastníky jednání, aby přijali veškerá opatření vedoucí k dosažení komplexní dohody o hospodářském partnerství mezi zeměmi AKT a EU do konce roku 2009, jak bylo plánováno;
  5. je si vědom toho, že dodržení pravidel WTO vyžadovalo uzavření dohody do 31. prosince 2007; poznamenává však, že Komise naléhala, aby byla uzavřena komplexní dohoda EPA ještě před tímto datem, kdy se prozatímní dohoda omezovala pouze na zboží, což umožnilo dodržet závazky Evropského společenství v rámci WTO;
  6. je si vědom přínosů, které vyplynuly pro vývozce z podpisu prozatímní dohody o hospodářském partnerství mezi Evropskou unií na jedné straně a zeměmi AKT na straně druhé, neboť po ukončení obchodního režimu podle dohody z Cotonou ke dni 1. ledna 2008 došlo k rozšíření možností vývozu do Evropské unie, a vývozci ze zemí AKT tudíž nebyli poškozeni tím, že by museli působit za méně výhodných obchodních systémů;
  7. vítá skutečnost, že Evropská unie nabízí zemím AKT za účelem podpory liberalizace obchodu mezi AKT a EU přístup na svůj trh pro většinu výrobků plně bez cel a kvót;

8. požaduje rychlý průběh ratifikačního procesu, aby mohly partnerské země využívat výhod, které skýtá prozatímní dohoda o hospodářském partnerství, bez zbytečných odkladů;
9. zdůrazňuje, že pokud by byla takováto dohoda potvrzena, předpokládala by zásadní modernizaci a obrovskou evropskou podporu kamerunskému hospodářství;
10. je přesvědčen, že navzdory privilegovanému přístupu kamerunských zemědělských produktů na evropský trh povede dohoda o hospodářském partnerství k rozvoji kamerunské zemědělské výroby pouze tehdy, pokud budou prostřednictvím technologických a finančních investic posíleny a modernizovány výrobní kapacity;
11. je si vědom toho, že hluboká propast v úrovni veřejných výdajů na zemědělské dotace a podporu v Evropské unii a v zemích AKT znevýhodňuje zemědělce v zemích AKT, neboť je tak snížena jejich konkurenceschopnost jak na vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni, neboť reálná cena jejich výrobků je mnohem vyšší;
12. podporuje proto dohodnuté vynětí celních položek zaměřených na zemědělské zboží a některé zpracované zemědělské zboží, které jsou výsledkem dohody, a to za předpokladu, že jsou založeny zejména na potřebě chránit v těchto zemích teprve se rozvíjející odvětví nebo citlivé produkty;
13. naléhavě tedy vyzývá vyjednavče jakékoli komplexní dohody o hospodářském partnerství, aby se zabývali otázkou odpovědnosti za transparentní hospodaření s přírodními zdroji a zdůraznili osvědčené postupy nezbytné k tomu, aby dotčené země z takových zdrojů získaly maximální zisk;
14. vyzývá Komisi, aby vyjasnila současné rozdělení finančních prostředků v regionu AKT v důsledku deklarovaných prioritních výdajů v rámci zvýšeného rozpočtu určeného na podporu rozvoje obchodu;
15. domnívá se, že časový plán pro závazky a platby z Evropských fondů by měl být dodržen, jak bylo dohodnuto v regionálních a národních indikativních programech, protože tyto prostředky jsou nezbytné k tomu, aby pomáhaly zemím AKT v liberalizačním procesu;
16. zdůrazňuje, že evropská finanční pomoc by měla umožnit modernizaci ekonomik zemí AKT a zároveň kompenzovat ztráty z celních příjmů; žádá Komisi, aby co nejdříve sdělila, jaké metody výpočtu čistého fiskálního dopadu dohod o hospodářském partnerství používá;
17. trvá na tom, že pomoc musí být v souladu s pařížskými zásadami o účinnosti pomoci mimo jiné zaměřena na poptávku, a vyzývá tudíž země AKT, aby informovaly o tom, jaké další finanční prostředky spojené s dohodou o hospodářském partnerství potřebují, zejména pokud jde o regulační rámce, ochranná opatření, usnadnění obchodu, podporu v dodržování mezinárodních hygienických a rostlinolékařských standardů a standardů duševního vlastnictví a složení mechanismů k monitorování dohod o hospodářském partnerství;
18. vyzývá příslušné země, aby poskytly jasné a transparentní informace o hospodářské

a politické situaci a rozvoji v těchto zemích s cílem zlepšit spolupráci s Komisí;

19. zdůrazňuje význam obchodu v rámci regionu a nutnost posílit regionální obchodní vazby, má-li být v tomto regionu zajištěn udržitelný růst; upozorňuje na význam spolupráce mezi různými regionálními subjekty a jejich shodného postupu;
20. vybízí k dalšímu snižování cel mezi rozvojovými zeměmi a regionálními skupinami, která dnes dosahují 15–25 % hodnoty obchodu, a k další podpoře obchodu jih-jih, hospodářského růstu a regionální integraci;
21. zdůrazňuje, že budoucí dohoda o hospodářském partnerství se střední Afrikou nesmí v žádném případě ohrozit soudržnost regionu a oslabit regionální integraci těchto zemí;
22. vyzývá Komisi, aby učinila vše, co je v jejích silách, aby byla obnovena jednání o rozvojové agendě z Dohá a aby zajistila, že dohody o liberalizaci obchodu budou nadále podporovat rozvoj v chudých zemích;
23. je přesvědčen, že komplexní dohody o hospodářském partnerství by měly být doplňkem k rozvojové agendě z Dohá a nikoli alternativou pro země AKT;
24. domnívá se, že nejistota ohledně výsledku jednání v rámci kola z Dohá a řešení sporu týkajícího se produkce banánů v rámci WTO vyžadují obzvláštní bdělost a prioritní činnost Evropské unie, má-li být zaručena budoucnost odvětví produkce banánů v Kamerunu a v celé oblasti střední Afriky;
25. vítá ochranná opatření, jež dohoda stanoví, avšak zdůrazňuje, že mechanismy stanovené pro jejich použití jsou složité a mohly by omezit možnosti jejich uplatňování; vyzývá obě strany, aby se vystríhaly nadbytečného užívání těchto ochranných opatření;
26. zdůrazňuje, že je nezbytné, aby národní parlamenty, Evropský parlament a občanská společnost prováděly celkové vyhodnocení dopadu dohody o hospodářském partnerství; žádá, aby mohl být časový harmonogram liberalizace přehodnocen na základě závěrů tohoto vyhodnocení;
27. žádá, aby byly podporovány výroba a vývoz zpracovaných produktů s vysokou přidanou hodnotou, zejména tím, že se zjednoduší pravidla původu, která musejí zohledňovat rozdíly v průmyslové vyspělosti mezi EU a zeměmi AKT a také mezi zeměmi AKT samotnými, a že budou pružněji uplatňována;
28. souhlasí s tím, že v prozatímní dohodě o hospodářském partnerství byla pro malé a střední podniky stanovena přechodná období, která jim umožní přizpůsobit se změnám, které dohoda zavádí, a naléhavě vyzývá státní orgány, aby při vyjednávání komplexní dohody o hospodářském partnerství nadále podporovaly zájmy malých a středních podniků;
29. vyzývá Evropskou unii, aby poskytla zvýšenou a odpovídající pomoc orgánům v zemích AKT a soukromému sektoru s cílem usnadnit transformaci dotčených ekonomik po podpisu prozatímní dohody o hospodářském partnerství;

30. zdůrazňuje, že regionální dohoda o hospodářském partnerství nemůže být pouhým prováděcím opatřením prozatímní dohody s Kamerunem; připomíná, že Kamerun není reprezentativní, pokud jde o různorodost všech osmi zemí regionu, které nemají stejné priority a potřeby, pokud jde o harmonogram liberalizace, přechodná období a seznamy citlivých produktů; žádá, aby byla regionální dohoda o hospodářském partnerství dostatečně flexibilní a zohledňovala tato specifika;
31. domnívá se, že současná nabídka středoafriického regionu na liberalizaci 71 % obchodu během období 20 let s pětiletým přípravným obdobím není v souladu s požadavky Světové obchodní organizace, která stanoví 80% liberalizaci v průběhu 15 let;
32. doporučuje, aby při probíhajících jednáních o konečné dohodě EPA bylo postupováno flexibilně, asymetricky a pragmaticky; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby zohlednila zejména žádost středoafriického regionu, která se týká rozvojových aspektů této dohody; v tomto ohledu vítá závěry Rady ze dne 16. a 17. června 2008;
33. souhlasí s tím, aby součástí komplexní dohody o hospodářském partnerství byla kapitola o rozvojové spolupráci, která bude zahrnovat spolupráci v oblasti obchodu se zbožím, konkurenceschopnost dodavatelů, infrastrukturu příznivou pro podnikání, obchod se službami, otázky spojené s obchodem, budování institucionálních kapacit a daňové úpravy; vyzývá obě strany k dodržování přijatého závazku, že jednání o hospodářské soutěži a vládních zakázkách ukončí až poté, co bude vybudována náležitá kapacita;
34. žádá Komisi, aby bezpodmínečně a pružně odpověděla na požadavky zemí AKT na revizi problematických bodů v prozatímních dohodách EPA včetně definice „v zásadě veškerého obchodu“, doložky nejvyšších výhod (DNV), povinnosti zrušení vývozních daní, ustanovení o zachování stávajícího stavu a bilaterálních a zvláštních ochranných opatření;
35. žádá, aby Komise v případě, že by si země střední Afriky, které nepatří mezi nejméně rozvinuté země, nepřály podepsat dohodu o hospodářském partnerství, prozkoumala veškeré alternativní možnosti s cílem poskytnout těmto zemím nový obchodní rámec v souladu s pravidly WTO;
36. připomíná, že pravidla WTO nevyžadují dohodu o službách a o tzv. singapurských tématech; zdůrazňuje, že si Komise nesmí vynucovat jednání o těchto tématech, pokud si to tyto země nepřejí, a že se nemůže opřít o „doložky o schůzkách“ obsažené v prozatímní dohodě o hospodářském partnerství, aby přiměla všechny země regionu jednat o těchto otázkách;
37. žádá Komisi, aby do dohod o hospodářském partnerství nezačleňovala ustanovení o právech duševního vlastnictví, která by byla překážkou pro přístup k zásadním léčivým přípravkům; vybízí Unii, aby využila rámec dohod o hospodářském partnerství s cílem pomoci zemím AKT při uplatňování flexibility, kterou umožňuje prohlášení z Dohy o dohodě TRIPS a veřejném zdraví;
38. trvá na tom, že dohody o hospodářském partnerství musí obsahovat rozšířené kapitoly o rozvoji za účelem dosažení rozvojových cílů tisíciletí a podporovat a posilovat sociální práva a základní lidská práva;

39. zdůrazňuje, že jakákoliv komplexní dohoda o hospodářském partnerství musí zahrnovat také ustanovení týkající se řádné správy věcí veřejných, transparentnosti v oblasti politických úřadů a lidských práv;
40. trvá na tom, aby byl Parlament pravidelně informován a aktivně zapojen do procesu vyjednávání dohod o hospodářském partnerství; v tomto ohledu připomíná své poslání spočívající v kontrole a včasné varování, jakož i přání poslanců podpořit intenzivní dialog mezi evropskými orgány, a to jak se zástupci zemí AKT, tak se zástupci občanské společnosti;
41. vyzývá k ustavení odpovídajících a transparentních monitorovacích mechanismů – s jasně vymezenou rolí a vlivem – za účelem sledování dopadu dohod o hospodářském partnerství se zvýšeným zapojením AKT a širokou škálou konzultací se zúčastněnými subjekty;
42. zdůrazňuje především klíčovou roli parlamentů AKT a nestátních subjektů při sledování a správě dohod EPA a žádá, aby Evropská komise zaručila jejich zapojení do pokračujících jednání, což vyžaduje, aby země AKT a EU schválily jasný program dalších jednání, založený na spolupráci;
43. zdůrazňuje význam odpovídajících a transparentních monitorovacích mechanismů s účinným dohledem příslušného výboru Evropského parlamentu, a to za účelem zajištění celkové konzistentnosti obchodních a rozvojových politik;
44. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a zemí AKT, Radě AKT-EU a Smíšenému parlamentnímu shromáždění AKT-EU.